

Sändlista

SLU Vattenforum Såddmedel 2020

Beslut

Dekanen beslutar

att finansiera följande projektansökningar enligt bilagt förslag från Jens Olsson, koordinator för SLU Vattenforum

- 50 tkr till Örjan Östman, för ett *Internal SLU symposium on Future perspectives on Source to Sea*,
- 50 tkr till Elin Dahlgren, Helena Strömberg, Lo Persson & Josefin Sundin för projektet *Fiskhälsa i fokus*,
- 40 tkr till Joakim Hjelm & Tomas Brodin för projektet *Kan läkemedel i Östersjön bidra till torskens dåliga kondition?*,
- 55 tkr till Ershad Ullah Khan & Lutz Ahrens för skivastöd för *Innovative water purification technology for peri- and polyfluoroalkylsubstances in drinking water*

att uppdra åt Elin Dahlgren et al och Joakim Hjelm och Tomas Brodin att inkomma med ett förtydligande enligt respektive motivering i bilagan till koordinatör för SLU vattenforum senast 2020-09-18,

att rapportering av projekten sker till koordinatör för SLU Vattenforum enligt överenskommet datum, samt

att finansieringen belastar kst 8940010, proj 68894706.

Ärendet

Under våren 2020 har SLU Vattenforum utlyst såddmedel för satsningar som kan leda till ett ökat och tvärvetenskapligt samarbete i vattenfrågor på SLU. Totalt inkom sju (7) ansökningar. Ansökningarna bedömdes av koordinatör Jens Olsson, dekanen Torleif Härd, vice-dekanen för mång- och tvärvetenskap Helena Hansson och forskningssekreterare Marnie Hancke utifrån potentialen att leda till framtida större satsningar och kan attrahera externfinansiering samt hur projektets vetenskapliga ansats innefattar möjlighet till ökat samarbete mellan

ämnesområden, institutioner och fakulteter. Ovan nämnda projekt bedömdes att ha störst potential bland samtliga inkomna ansökningar.

Beslut i detta ärende har fattats av dekan Torleif Härd efter föredragning av forskningssekreterare Marnie Hancke och i närvaro av fakultetsdirektör Pär Aronsson. I beredningen av ärendet har även Vattenforums koordinator Jens Olsson deltagit.

Torleif Härd

Marnie Hancke

Bilaga

Utvärdering "Såddmedel" SLU Vattenforum 2020

Sändlista

Örjan Östman
Elin Dahlgren
Helena Strömberg
Lo Persson
Josefin Sundin
Joakim Hjelm
Tomas Brodin
Ershad Ullah Khan
Lutz Ahrens

Kopia för kännedom

Noél Holmgren, prefekt akvatiska resurser
Björn Vinnerås, prefekt energi och teknik
Lars Sonesten, prefekt vatten och miljö
Göran Ericsson, prefekt vilt, fisk och miljö
Bo Aspman, planeringshandläggare
Marie Forsberg, sekreterare

Utvärdering "Såddmedel" SLU Vattenforum 2020

Från utlysningstexten

Fokus för såddpengarna är **satsningar som kan leda till ett ökat och tvärvetenskapligt samarbete i vattenfrågor på SLU**. Detta gäller **framförallt forskningssamarbeten**, men kan även inkludera miljöanalys, samverkan och utbildning.

Exempel på satsningar som kan beviljas medel är:

- **Möten, workshops och seminarier** för att stärka samarbetet om vatten på SLU, mellan ämnesområden, institutioner och forskargrupper.
- **Skrivarestöd** för ansökningar för projekt där samarbetet inom vatten på SLU stärks.
- **Förslag på satsningar som kan öka möjligheterna att attrahera finansiering för framtida forskningsprogram** med fokus på vatten på SLU (tex via MISTRA, VINNOVA, FORMAS, NORDFORSK etc.).

Ansökningar kommer att bedömas utifrån möjligheterna att förslagen leder till **framtida större satsningar och kan attrahera externfinansiering**, samt hur väl de innefattar en **tvärvetenskaplig ansats med möjlighet till ökat samarbete** mellan ämnesområden, institutioner och fakulteter.

Ansökan ska innehålla en **kortare bakgrund, syfte med förslaget**, en kort **projektplan**, en **motivering hur förslaget möter ovan beskrivna bedömningsgrunder**, sökt belopp, samt en kortare beskrivning av meriter och ämnesinriktning för de personer som ansökan innefattar.

Inkomna ansökningar

1. Innovative water purification technology for peri- and polyflouroalkyl substances in drinking water

Sökande: Ershad Ullah Khan och Lutz Ahrens.

Institutioner/forskargrupper: energi och teknik; vatten och miljö.

Typ av projekt: laborietester och skivastöd.

Syfte: laborietester av ny metodik ("membran destillation", MD) för att rena vatten från PFAS inklusive ekonomisk utvärdering av metoden, samt utvecklande av större forskningsansökan för att utveckla metoden vidare.

Projektplan: insamling av vattenprover, metodtest i labb, rapportering, möten och seminarier med möjliga partners för att etablera ett framtida tvärvetenskapligt konsortium för forskningsansökan.

Sökt belopp: 195 000 SEK (lönemedel 30% under sex månader, 165 000 SEK, och laborierkostnader, 30 000 SEK).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: samarbete mellan Energi och teknik och Vatten och miljö.

Kommentar: oklart hur de tvärvetenskapliga aspekterna beaktas. Ingen information om möjliga partners för framtida tvärvetenskapligt konsortium. Satsningen kommer sannolikt stärka möjligheterna för sökande att attrahera framtida forskningsmedel.

Bedömning: relevant att finansiera skivastöd men inte analys av prover. Oklart hur satsningen kan leda till ökat samarbete och mellan vilka grupper.

2. The Effects of Land-Use on Greenhouse Gas Emissions from Inland Waters

Sökande: Michael Peacock, Chris Evans och Martyn Futter.

Institutioner/forskargrupper: vatten och miljö.

Typ av projekt: insamling och analys av prover.

Syfte: att undersöka hur vattnets näringskoncentration och stökiometri påverkar sjöar och vattendrags utsläpp av växthusgaser mellan säsonger.

Projektplan: analys av växthusgaser i vatten från de 50 vattenförekomster som provtas inom det nyligen uppstartade Formas-projektet DEAMONS ("Drivers And Effects of Modified Nutrient Stoichiometry from Source to Sea" <https://source-to-sea.weebly.com/>).

Sökt belopp: 17 558 SEK (laboratoriematerial och analyser).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: satsningen ska drivas inom projektet DEAMONS av forskare på Vatten och miljö. Inom DEAMONS samarbete mellan SLU, UU, DHI och IVL.

Kommentar: de tvärvetenskapliga aspekterna saknas. Oklart om samarbete på SLU utanför Vatten och miljö stärks. Kommer enligt sökande stärka institutionens forskningsportfölj.

Bedömning: liten summa sökta medel som möjligen kan ge bra utväxling i form av ny kunskap. Inget tydligt uttalat hur samarbete på SLU gynnas.

3. *Pilot study: The role of benthic freshwater communities on exposure pathways to fish for contaminants of emerging concern*

Sökande: Oksana Golovko, Lutz Ahrens och Jasmina Sargac.

Institutioner/forskargrupper: vatten och miljö.

Typ av projekt: insamling och analys av prover.

Syfte: att undersöka rollen hos bentiska organismsamhällen i sötvatten som exponeringsväg för "chemicals of emerging concern" (CEC) till högre trofiska nivåer.

Projektplan: insamling och kemisk analys av CEC i prover från Hågaån (Uppsala).

Sökt belopp: 100 000 SEK (lönekostnader insamling av prover, 5 280 SEK, och artbestämning av insamlade prover, 10 560 SEK; laboratoriematerial och analyser, 75 000 SEK; summerar till 90 800 SEK??).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: sökande hävdar att det finns en tvärvetenskaplig ansats och att resultaten från projektet kan användas i framtida forskningsansökningar och underlätta ökat samarbete på SLU. Hur framgår dock inte av ansökan.

Kommentar: de tvärvetenskapliga aspekterna oklara, likaså hur projektet kan leda till ökat samarbete på SLU.

Bedömning: inte relevant att finansiera analys av prover när de tvärvetenskapliga aspekterna är så oklara samt vilket mervärde detta ger vattensamarbetet på SLU.

4. Utveckling av akvariehuset på Sötvattenslaboratoriet

Sökande: Patrik Bohman, Elin Dahlgren och Josefin Sundin

Institutioner/forskargrupper: akvatiska resurser.

Typ av projekt: möten, workshops och författande av strategi.

Syfte: att ta fram en strategi för användandet av akvariehuset och tillhörande dammar och tråg på Sötvattenslaboratoriet i syfte att identifiera verksamheter och skapa ett nätverk på SLU för framtida nyttjande av infrastrukturen.

Projektplan: 1) skapa ett nätverk av aktörer på SLU som har intresse att bedriva verksamhet i akvariehuset och dammarna, 2) identifiera lämpliga verksamheter att bedriva i akvariehuset och dammarna som kan bidra till att generera extern finansiering så att verksamheten kan bedrivas med god standard, och 3) ta fram en strategi för hur verksamheter som berörs ovan identifieras.

Sökt belopp: 100 000 SEK (lönekostnader motsvarande 180 timmar: 40 timmar del 1, 100 timmar del 2 (workshop), och 40 timmar del 3).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: sökande hävdar att satsning kan leda till ett ökat samarbete på SLU med avseende på att underlätta för undervisning och experiment som kan ge ökad samverkan och extern finansiering, samt att det finns en koppling till centrum för vattenkraft, miljö och samhälle på SLU.

Kommentar: bra med koppling centrum för vattenkraft, miljö och samhälle på SLU. Tvärvetenskapliga aspekterna oklara. Oklart om Vattenforum ska stödja satsningar på infrastruktur.

Bedömning: kan möjligen leda till ökat samarbete kring nyttjande av infrastruktur på SLU, men oklart hur. Den tvärvetenskapliga aspekten svag. Sökt belopp relativt stort för att skapa ett nätverk och författa strategi.

5. Kan läkemedel i Östersjön bidra till torskens dåliga kondition?

Sökande: Joakim Hjelm och Tomas Brodin.

Institutioner/forskargrupper: akvatiska resurser; vilt, fisk och miljö.

Typ av projekt: såddpengar för framtida forskningsprojekt.

Syfte: att stödja ett framtida forskningsprojekt med fokus på läkemedel i den akvatiska miljön.

Projektplan: att påbörja arbetet med ett större forskningsprojekt för att utreda ekosystemkonsekvenserna av läkemedel. Detta skall inledningsvis vara ett samarbete mellan SLU Aqua och institutionen för Vilt, fisk och miljö, men det finns andra delar av SLU som bör inkluderas i ett senare skede av detta projekt. Särskilt fokus är att fortsätta studier av koncentration av läkemedelsrester i torsk i Östersjön.

Sökt belopp: 40 000 SEK (oklart för vad!).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: de sökande anser att ett samarbete mellan två institutioner inte kan ses som en stor breddning av samarbetet inom vattenområdet på SLU, men ser detta projekt som ett första steg i en långsiktig satsning. Enligt de sökande är läkemedel i marina system är ett helt nytt forskningsfält som i nuläget kräver en kraftig kunskapsuppbyggnad för att kunna fokusera och prioritera forskningen inom området. Efter en initial fas, då man byggt en stabil kunskapsgrund att utgå från, är ambitionen att utöka samarbetet med andra naturvetenskapliga institutioner på SLU och även bredda detta mot mer samhällsorienterade vetenskaper eftersom detta forskningsfält är ett tydligt exempel på "*från källa till hav*".

Kommentar: oklart vad som ska göras inom projektet. Befintlig tvärvetenskaplig ansats svag, men kan utvecklas i framtiden. Nytt forskningsfält som är viktigt och av intresse från finansiärer.

Bedömning: sannolikt en bra satsning på ett viktigt forskningsfält som är "i ropet". Kan leda till ökat tvärvetenskapligt samarbete på SLU. Oklart dock vad som ska göras inom projektet.

6. Internal SLU Symposium on: Future perspectives on Source-to-Sea

Sökande: Örjan Östman.

Institutioner/forskargrupper: akvatiska resurser.

Typ av projekt: konferens/symposium.

Syfte: att stimulera tvärvetenskapligt samarbete om vatten på SLU.

Projektplan: att anordna en endags SLU-intern konferens/symposium på Ultuna i slutet av 2020 med fokus på vatten. Forskare (ca 100 stycken) från alla institutioner som jobbar med vattencykeln ("water cycle") förväntas delta. Förslaget upplägg för konferensen/symposiet är att ha tre huvudföreläsare (en med fokus på hav, en med fokus på sötvatten, och en med fokus på kopplingen mark och vatten), följt av kortare mer ämnesspecifika presentationer, "bikupor" och tematiska diskussioner om möjliga framtida samarbeten. Dagen föreslås avslutas med en postersession och mingel.

Sökt belopp: 50 000 SEK (lunch, förfriskningar och omkostnader för konferensdeltagare).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: uppmanar forskare att delge sin expertis och söka framtida tvärvetenskapliga samarbeten.

Kommentar: en bra satsning som är väl värd att pröva. Kan kopplas till den pågående kartläggningen av kunskapsbehov gällande vatten inom SLU Vattenforum.

Bedömning: en bra satsning som kan vara väl värd att pröva för att stärka samarbete om vatten på SLU.

7. *Fiskhälsa i fokus*

Sökande: Elin Dahlgren, Helena Strömberg, Lo Persson och Josefin Sundin

Institutioner/forskargrupper: akvatiska resurser; vilt, fisk och miljö.

Typ av projekt: utformande av strategi och format för samverkan, inklusive workshop.

Syfte: att skapa ett format för samverkan med fokus på fiskhälsa i Östersjön samt formulera en uttalad strategi för att tackla en övergripande Östersjöproblematik gällande hälsoläget för ett flertal fiskarter.

Projektplan: en kärntrupp (de sökande) arbetar idag tillsammans med forskare från institutionen för vatten och miljö för att bygga upp ett nätverk för fiskhälsa i Östersjön. Projektet förväntas stödja detta arbete genom att anordna möten och workshops i syfte att identifiera viktiga forskningsfrågor och gemensamma mål, ta fram en struktur för samverkan på SLU inom ämnet, samt att skapa en plattform för att internt och externt driva arbetet med fiskhälsa i Östersjön. Fokus är både forskningsfrågor och miljöövervakning med bred förankring inom SLU.

Sökt belopp: 100 000 SEK (lönekostnader motsvarande 160 timmar: halvdagsworkshop för 20 personer 80 timmar, möten och struktur för samverkan 40 timmar, slutrapport och intention för framtida samarbete 40 timmar).

Samarbete och tvärvetenskaplig ansats: ska syfta till ökat samarbete om fiskhälsa på SLU. Tvärvetenskaplig ansats oklar.

Kommentar: "hett" ämnesområde i Östersjön. Intresset för frågan utanför akvatiska resurser och vilt, fisk och miljö något oklar, liksom de tvärvetenskapliga aspekterna.

Bedömning: oklart hur det tvärvetenskapliga samarbetet på SLU skulle gynnas och utvecklas. Visst samarbete gynnas. Det sökta beloppet stort för att utveckla en strategi och format för samverkan.

Beslut och motivering finansiering av inkomna ansökningar

Följande inkomna projektförslag/ansökningar föreslås erhålla finansiering:

6. *Internal SLU Symposium on: Future perspectives on Source-to-Sea*

Sökande: Örjan Östman

Belopp: 50 000 SEK

Motivering: bra satsning som kan leda till ökat tvärvetenskapligt samarbete med fokus på vatten på SLU. En "Vattenkonferens" har tidigare inte anordnats på SLU.

7. *Fiskhälsa i fokus*

Sökande: Elin Dahlgren, Helena Strömberg, Lo Persson och Josefin Sundin

Belopp: 50 000 SEK

Motivering: satsning som kan leda till ökat samarbete på SLU. Delar av det sökta beloppet finansieras, fokus bör ligga på möten och workshops samt framtagande av strategi och underlag för framtida forskningsansökningar. *Beviljande av medel villkoras med att de tvärvetenskapliga aspekterna särskilt beaktas.*

5. *Kan läkemedel i Östersjön bidra till torskens dåliga kondition?*

Sökande: Joakim Hjelm och Tomas Brodin

Belopp: 40 000 SEK

Motivering: sannolikt en satsning som kan leda till framtida ökat samarbete, och då även tvärvetenskapligt sådant, på SLU. *Beviljande av medel villkoras med att de sökande inkommer med en mer detaljerad projektplan över vad medlen ska användas till.*

1. *Innovative water purification technology for peri- and polyfluoroalkyl substances in drinking water*

Sökande: Ershad Ullah Khan och Lutz Ahrens.

Belopp: 55 000 SEK

Motivering: relevant att finansiera skrivarstöd för framtida forskningsansökan, men *inte analys av prover*. De beviljade medlen *ska användas till skrivarstöd* för att utveckla ett tvärvetenskapligt konsortium och forskningsansökande motsvarande två månaders lönekostnader (30 % av heltid).